

Technische Commissie Productie

Om de doelstelling van de Vereniging uit te kunnen voeren is een sterke inbreng van de "werkvloer" onontbeerlijk. Deze inbreng wordt verkregen via de Technische Commissies van VBW-Asfalt. Deze TC's fungeren als klankbord voor de leden, het bestuur en bureau van VBW-Asfalt. Ze signaleren ontwikkelingen en dragen voor praktijkproblemen mogelijke oplossingen aan. Ook werken de TC's in ondersteunende zin mee aan verscheidene verenigingsactiviteiten op het gebied van voorlichting en technische instructies van medewerkers op de werkvloer. Om deze taken te kunnen uitvoeren zijn de TC's grotendeels bemand door technische en technologische medewerkers van de ledenbedrijven.

Oefentraject Branchebrede certificatie

De werkzaamheden van de Technische Commissie Productie staan nagenoeg volledig in het teken van het (oefen-)implementatietraject (IPA), dat een jaar geleden is gestart. De grondslag voor deze branchebrede certificatie op basis van een KOMO-certificaat is de BRL 9320, op grond waarvan sinds juli 2003 ook het NL-BSB-certificaat wordt verstrekt. Uiteindelijk zal dit er toe leiden, dat in 2007 asfalt zal worden geleverd met CE-markering op basis van een Factory Production Certificate (FPC-certificaat). Productie installaties worden in dit verband tijdens de IPA-controlebezoeken geconfronteerd met de consequenties van dergelijke kwaliteitseisen. Maar hoe komen deze kwaliteitsverklaringen, waarin een mededeling wordt gedaan over de kwaliteit van een product of bedrijf, nu eigenlijk tot stand, wie beheert ze en wie draagt zorg voor de naleving? Een beknopt overzicht wat er achter deze begrippen schuilgaat.

Typen kwaliteitsverklaringen

Er zijn verschillende soorten kwaliteitsverklaringen, zoals een kwaliteitssysteemcertificaat, een milieuzorgsysteemcertificaat, een productcertificaat, een procescertificaat of een attest (al dan niet gecombineerd met een productcertificaat). De naam "certificaat" is echter niet beschermd, daarom heeft alleen een erkend certificaat van een geaccrediteerde certificatie-instelling enige praktische waarde. Accreditatie kan alleen geschieden als onder meer onpartijdigheid en deskundigheid van de betreffende certificatie-instelling is

gewaarborgd. In Nederland is accreditatie voorbehouden aan de Raad voor Accreditatie.

Raad voor Accreditatie (RVA)

De RvA controleert regelmatig of de certificatie-instelling voldoet aan de eisen zoals die zijn vastgelegd in de normen NEN-EN 45011 (voor productcertificatie) en NEN-EN 45012 (voor systeemcertificatie). In feite controleert de RVA op vergelijkbare wijze zoals ook de certificatie-instelling zijn certificaathouders controleert. Ook wonen de auditors van de RVA bezoeken van de certificatie-instelling aan haar certificaathouders bij om na te gaan of wat beschreven is ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Het door de RVA afgegeven accreditatiecertificaat geeft aan voor welke werkzaamheden de certificatie-instelling de accreditatie heeft verworven, zichtbaar door het voeren van het accreditatielogo met daarbij de vermelding van het hoofdgebied van de accreditatie (producten, systemen). Dit logo is bijvoorbeeld ook weergegeven op het aan de asfaltproducten afgegeven NL BSB certificaat (BSB staat voor Bouwstoffenbesluit).

PRODUCTEN
RvA C004

Harmonisatie Commissie Bouw (HCB)

In principe kan elke certificatie-instelling zich door de RVA laten beoordelen voor een bepaald vakgebied. Om nu te

voorkomen dat verschillende certificatie-instellingen daarbij eigen regels gaan hanteren is, althans voor de bouwsector, de Harmonisatie Commissie Bouw in het leven geroepen. Deze commissie moet erop toezien dat de toekenning van productcertificaten en attesten door de verschillende instellingen werkzaam in de bouwsector op gelijke basis plaats vindt. Daartoe zijn eisen opgenomen die in geval van product- of procescertificaten en attesten zijn vastgelegd in een nationale beoordelingsrichtlijn (BRL). Bij kwaliteitssysteemcertificatie is er een toetsing aan de artikelen opgenomen in de norm NEN-EN-ISO 9001 en voor milieuzorgsystemen in de norm NEN-EN-ISO 14001.

Stichting Bouwkwiteit (SBK)

Het secretariaat van de Harmonisatiecommissie voor de bouw wordt gevoerd door de Stichting Bouwkwiteit, dat optreedt als beheerder van het KOMO- en het NL BSB-certificatiemerk. SBK heeft voor het gebruik van deze certificatiemerken overeenkomsten afgesloten met de certificerende instellingen, die in feite in licentie aan de certificatie-instellingen ter beschikking worden gesteld. Zowel SBK als de certificatie-instellingen hebben zich verplicht er voor te zorgen dat geen misbruik van deze certificatiemerken wordt gemaakt. SBK coördineert en harmoniseert verder onder meer de certificatie in de bouwkolom, begeleidt de totstandkoming van attesteringsregelingen, toetst bestaande en nieuwe beoordelingsrichtlijnen aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit en aanvaardt beoordelingsrichtlijnen als Nationale beoordelingsrichtlijnen.

Beoordelingsrichtlijn (BRL)

In de bouwsector wordt veel gebruik gemaakt van productcertificaten om aan te tonen dat deze producten voldoen aan de eisen en daarmee geschikt zijn voor een bepaalde toepassing. Voor elk product of een serie producten bestaat een aparte beoordelingsrichtlijn.

Sinds de invoering van het Bouwstoffenbesluit en de mogelijkheid om ook via certificatie aan te tonen dat aan de milieuhygiënische eisen in het Bouwstoffenbesluit wordt voldaan, zijn ook deze eisen in de beoordelingsrichtlijnen opgenomen. De inhoud van een beoordelingsrichtlijn komt tot stand in overleg met alle betrokken partijen, zoals producenten, afnemers, maar ook andere bij de bouw betrokkenen zoals aannemers, opdrachtgevers, ingenieursbureaus, overheid etc.

Het KOMO en NL BSB certificatiemerk

Een gecertificeerd product is te herkennen aan een certificatiemerk. De product- en procescertificaten in de bouwsector dragen vrijwel allemaal als certificatiemerk het KOMO logo. Met het KOMO certificatiemerk wordt aangegeven dat aan alle relevante (civieltechni-

sche en milieuhygiënische) eisen voor dat product wordt voldaan. Indien het product alleen aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit voldoet wordt het NL BSB certificatiemerk toegekend en op de producten of leveringsdocumenten aangebracht.

Het certificatiemerk wordt met het verwerven van het certificaat aan de certificaathouder ter beschikking gesteld. Hij mag het op al zijn reclame-uitingen met betrekking tot gecertificeerde producten gebruiken en moet het certificatiemerk aanbrengen op elk gecertificeerd pro-

duct. Voor gecertificeerde bulkproducten moeten de afleveringsdocumenten van het certificatiemerk worden voorzien. Op deze wijze kan de ontvanger onmiddellijk vaststellen dat het product gecertificeerd is.

CE-markering

Ook in het geval van een CE-markering van bouwproducten is sprake van een keurmerk, waarvan de eisen nu echter zijn vastgelegd in Europese normen. Bij CE-markering is het de producent zelf die verklaart dat zijn product voldoet aan de eisen. In sommige gevallen, zoals bij asfalt, wordt dit ondersteund door een verklaring van een certificatie-instelling dat de interne kwaliteitszorg (Factory Production Control) voldoet aan de eisen in de Europese norm. CE-markering is dus géén productcertificatie, hoewel voor enkele producten waarvoor nu reeds de CE-markering verplicht is, men er voor heeft gekozen om het KOMO productcertificaat in aangepaste vorm te laten bestaan om zo gebruik te kunnen blijven maken van de voordelen die levering onder productcertificaat biedt.

De Technische Commissie Productie houdt zich thans bezig met het aandragen van oplossingen, respectievelijk het opstellen van adviezen naar aanleiding van aandachtspunten die tijdens de eerste inventariserende IPA-bezoekronde (najaar 2003) zijn vastgesteld. Het betreft hier eisen uit de BRL 9320 die betrekking hebben op onder meer de omvang en frequentie van het onderhoud, de registratie van de asfalttemperatuur, de reinheid van het transportmiddel, het aanleveren van bitumen en vulstof, de productomschrijving en de omvang en frequentie van de productiecontrole. Voor een deel zal dit gepaard gaan met het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek bij de deelnemende bedrijven. Naar verwachting zal eind 2004 over deze activiteiten kunnen worden gerapporteerd.

Procescertificaat

Bij procescertificatie ligt de nadruk op de beoordeling of bepaalde handelingen worden uitgevoerd volgens in de beoordelingsrichtlijn vastgelegde regels. Het gaat dan bijvoorbeeld om productie, verwerking, plaatsing, montage of reparatie. Ook het door de certificaathouder gehanteerde kwaliteitssysteem vormt een onderdeel van de beoordeling. De certificaathouder wordt meerdere keren per jaar gecontroleerd door de certificatie-instelling. Het procescertificaat biedt de afnemer van de gecertificeerde activiteit zekerheid dat de activiteit volgens de afgesproken werkwijze(n) wordt uitgevoerd zonder dat hij zelf volledige controle hoeft uit te voeren.

Productcertificaat

Een productcertificaat wordt afgegeven als blijkt dat product en productieproces voldoen aan de eisen zoals vastgelegd in een beoordelingsrichtlijn. Na afgifte van het certificaat controleert de certificatie-instelling of de certificaathouder nog aan zijn verplichtingen voldoet door op onaangekondigde tijdstippen monsters te nemen van het betreffende product en onderzoek daarvan door een onpartijdige instelling/laboratorium te laten uitvoeren en vervolgens na te gaan of het product voldoet en of de resultaten overeenkomen met de controles die door de producent zelf worden uitgevoerd. De controles van het productieproces zijn met name bedoeld om na te gaan of sprake is van een beheerste procesvoering. Vaak worden hierbij delen van de ISO 9001 als leidraad gebruikt. Het productcertificaat geeft de afnemer van het product de zekerheid dat het product voldoet aan de gestelde eisen (zoals omschreven in de beoordelingsrichtlijn) waardoor afnamecontrole bij de overdracht van het product aan de gebruiker als regel kan vervallen waardoor veel extra werk wordt voorkomen.

Kwaliteitssysteemcertificaat en milieuzorgsysteemcertificaat

Bij kwaliteitssysteem- of milieuzorgsysteemcertificatie wordt, net als bij procescertificatie, een activiteit beoordeeld, echter niet op basis van in een beoordelingsrichtlijn vastgelegde werkwijzen of procedures. De potentiële certificaathouder heeft zijn kwaliteits- of milieuzorgsysteem afgestemd op de in NEN-EN-ISO 9001, respectievelijk de NEN-EN-ISO 14001, opgenomen aspecten en is daarmee volledig verantwoordelijk voor de aan te houden werkwijzen en controles. Ook moet zelf aangetoond worden dat uitgevoerde activiteiten uiteindelijk het gewenste resultaat opleveren. Bovendien dient het gehele systeem vast te zijn gelegd in een kwaliteitshandboek, in de vorm van procedures en in werkinstructies.

Een systeemcertificaat wordt, afhankelijk van de certificatie-instelling, voor twee of drie jaar afgegeven. Gedurende deze tijd wordt tenminste één keer per jaar door middel van een beperkt onderzoek nagegaan of het systeem nog functioneert. Na afloop van deze periode wordt door middel van een volledig onderzoek het gehele systeem opnieuw beoordeeld. Het systeemcertificaat biedt de afnemer de zekerheid dat het kwaliteitssysteem of milieuzorgsysteem in voldoende mate functioneert. Het doet echter geen uitspraak over respectievelijk de kwaliteit van geleverde producten of het relatief niveau van de milieuzorg ten opzichte van een andere certificaathouder.

Attest

De kwaliteitsverklaring "attest" wijkt af van de andere kwaliteitsverklaringen. Het wordt met name gebruikt voor producten waarvoor geen normen bestaan, zoals dat meestal het geval is voor nieuwe producten. Een attest geeft de geschiktheid aan van een product of een samenstel van producten voor een bepaalde toepassing. Deze geschiktheid wordt meestal eenmalig bepaald aan de hand van in een beoordelingsrichtlijn vastgelegde beoordelingscriteria. In het attest worden de specificaties van het product gegeven en, indien nodig, gebruiksvoorschriften en eventuele randvoorwaarden voor het gebruik. Indien alleen een attest wordt afgegeven vindt geen voortdurende controle op de productie door de certificatie-instelling plaats. Bij levering zal door de afnemer afnamecontrole moeten plaatsvinden om na te gaan of hij krijgt wat hij besteld heeft. Alleen als naast een attest ook een productcertificaat is toegekend (het attest-met-productcertificaat), bestaat dezelfde zekerheid als die voor een normaal productcertificaat geldt.

De naamgeving "attest" wordt alleen in de Nederlandse bouwsector gebruikt. Elders is sprake van een technische goedkeuring of een "certificaat van ontwerp". In Europees verband wordt het attest een Europese Technische Goedkeuring (European Technical Approval, afgekort: ETA) genoemd. De organisatie die dat beheert is de EOTA (European Organisation for Technical Approvals) gevestigd te Brussel. De Nederlandse certificatie-instellingen in de bouw zijn door het ministerie van VROM als erkende instellingen aangemeld. Zij kunnen daarmee een product zowel naar een Nederlands attest als een Europese technische goedkeuring leiden.